

В. В. Бобиль,
д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, обліку та психології,
Український державний університет науки і технологій
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7306-3905>
Г. А. Лоскутова,
аспірант, Український державний університет науки і технологій
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3353-4968>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.24.52

РИЗИКИ ТА ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ У ПРОЦЕСІ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

V. Bobyl,
Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Finance, Accounting
and Psychology, Ukrainian State University of Science and Technologies
H. Loskutova,
Postgraduate student, Ukrainian State University of Science and Technologies

ENTERPRISE RISKS AND ECONOMIC SECURITY IN THE CONTEXT OF UKRAINE'S POST-WAR RECOVERY

У статті проведено комплексний аналіз взаємозв'язку між багатовимірною структурою ризиків та стратегіями забезпечення економічної безпеки українських підприємств в умовах післявоєнного відновлення. Дослідження зосереджене на визначенні механізмів адаптації суб'єктів господарювання до підвищеної невизначеності, спричиненої воєнними, геополітичними та соціально-економічними чинниками.

Систематизовано та класифіковано ключові типи загроз, характерні для постконфліктного середовища, включаючи операційні, кадрові, логістичні, інституційні та кіберризик. Розкрито вплив цього поєднання загроз на стійкість фінансових потоків, ефективність управлінських рішень та рівень конкурентоспроможності.

Обґрунтовано, що успішне економічне відновлення вимагає формування комплексних стратегій ризик-орієнтованого управління, які виходять за рамки лише фінансової гнучкості. Особливу увагу приділено ролі інноваційних інструментів та побудові інтегрованої системи корпоративної безпеки, що поєднує економічні, організаційні та технологічні механізми захисту активів і процесів.

Доведено, що інтеграція принципів економічної безпеки підприємств із національними програмами відбудови та міжнародними ініціативами підтримки є критичною передумовою для зменшення системних ризиків, підвищення інвестиційної довіри та стимулювання сталого зростання.

Практична значущість результатів полягає в їхньому можливому використанні для вдосконалення державної політики економічної безпеки, розроблення адаптивних корпоративних стратегій ризик-менеджменту та зміцнення інвестиційної привабливості українського бізнесу в процесі відбудови.

The article presents a comprehensive analysis of the interrelation between the multidimensional structure of risks and the mechanisms for ensuring the economic security of Ukrainian enterprises in the context of post-war recovery. The study emphasizes that the post-conflict environment generates a fundamentally new configuration of risks, where the interaction of military, geopolitical, financial, infrastructural, and institutional threats determines the trajectory of business adaptation and the overall pace of national economic revival.

The purpose of the research is to identify and systematize the dominant risk factors affecting enterprise performance in conditions of prolonged uncertainty and to justify a conceptual framework for risk-oriented management aimed at strengthening resilience and sustainable competitiveness. The article classifies the key categories of post-war risks, including operational disruptions, human capital losses, logistics instability, cyber threats, and institutional inefficiency, demonstrating their cumulative effect on financial stability, asset liquidity, and decision-making efficiency.

The results of the study substantiate that effective post-war recovery requires enterprises to shift from reactive crisis management to proactive economic security strategies based on integrated, data-driven, and technologically adaptive instruments. Particular attention is paid to digital risk analytics, predictive modeling, diversification of funding sources, and the formation of an integrated corporate security system combining financial, organizational, and technological dimensions of protection.

It is concluded that the alignment of enterprise-level security policies with national recovery programs and international support initiatives forms a crucial precondition for mitigating systemic risks, restoring investor confidence, and accelerating sustainable economic growth. The practical significance of the study lies in its applicability for enhancing state economic security policy, developing adaptive risk management strategies for enterprises, and improving the investment attractiveness of Ukraine in the post-war reconstruction phase.

Ключові слова: післявоєнне відновлення, ризики, економічна безпека, інвестиційна привабливість, управління ризиками, стійкість підприємств, міжнародна підтримка.

Key words: post-war recovery, risks, economic security, investment attractiveness, risk management, enterprise resilience, international support.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В умовах післявоєнного відновлення України ключового значення набуває проблема забезпечення економічної безпеки підприємств у середовищі підвищених ризиків та невизначеності. Масштабні руйнування інфраструктури, розриви логістичних ланцюгів, дефіцит фінансових і трудових ресурсів суттєво послабили стійкість національного бізнес-середовища та створили нові виклики для його адаптації.

Водночас залучення інвестиційних ресурсів і відновлення виробничого потенціалу неможливі без формування надійної системи управління ризиками, яка б поєднувала фінансові, організаційні та інституційні механізми захисту підприємств. Відсутність цілісного підходу до оцінювання та нейтралізації ризиків, зокрема воєнних, енергетичних, логістичних, кадрових і кібернетичних, ускладнює забезпечення економічної стійкості суб'єктів господарювання та знижує інвестиційну привабливість країни загалом.

Таким чином, дослідження ризиків, які впливають на економічну безпеку підприємств у процесі відновлення України, а також розроблення механізмів їх мінімі-

зації набувають особливої наукової та практичної значущості. Розв'язання цієї проблеми потребує інтеграції ризик-орієнтованого управління, державної політики безпеки та міжнародної підтримки як ключових чинників сталого відновлення економіки.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблематика забезпечення економічної безпеки підприємств у процесі післявоєнного відновлення України перебуває у фокусі сучасних наукових досліджень, які висвітлюють взаємозв'язок між ризиками, інвестиційною активністю та стратегіями економічної стійкості. Особлива увага приділяється питанням оцінки системних ризиків, що впливають на ефективність функціонування підприємств та їхню здатність адаптуватися до постконфліктних умов.

У статті Vivian Nasrulddin "Prospects of Post-Conflict Foreign Direct Investments in Ukraine" [1] застосовано OLI-модель Дж. Даннінга, що дозволяє визначити структурні переваги України як інвестиційної локації в умовах відновлення. Автор зазначає, що комбінація при-

Таблиця 1. Класифікація ризиків підприємств у поствоєнний період

Категорія ризику	Зміст прояву	Наслідки для підприємств
Воєнно-геополітичні	Нестабільність безпечового середовища, загроза повторних атак, втрата активів у зоні бойових дій	Зниження вартості капіталу, блокування виробництва, втрати основних засобів
Фінансово-економічні	Інфляція, валютна волатильність, високі процентні ставки, дефіцит ліквідності	Зменшення інвестиційних потоків, ризики неплатоспроможності
Логістичні	Руйнування транспортної інфраструктури, блокування портів, нестача сировини	Порушення ланцюгів постачання, зростання собівартості продукції
Кадрові	Міграція робочої сили, дефіцит спеціалістів, психологічна нестійкість персоналу	Зниження продуктивності, втрати компетенцій
Кібернетичні та інформаційні	Збільшення кіберзагроз, атак на критичну інфраструктуру, витоки даних	Репутаційні втрати, ризики фінансових шахрайств
Інституційні	Непередбачуваність регуляторної політики, корупційні ризики, нестача гарантій інвесторам	Втрата довіри партнерів, відтік капіталу

Джерело: сформовано на основі [4–12].

родних ресурсів, логістичного потенціалу та підтримки міжнародних партнерів формує базис для залучення іноземного капіталу, проте високі інституційні та безпекові ризики залишаються головним бар'єром для відновлення інвестиційних потоків.

Kohut M. у праці "The Impact of Foreign Investment on Ukraine's Competitiveness after the War" [2] підкреслює, що іноземні інвестиції є ключовим фактором модернізації промислових підприємств, створення нових робочих місць і зміцнення фінансової стійкості держави. Разом з тим, автор звертає увагу на потребу у системі ризик-менеджменту, яка забезпечує зниження інвестиційних, політичних і валютних ризиків.

Значний внесок у вивчення системних ризиків у посткризовій економіці зроблено у спільному дослідженні Rubino A., Mokiy A., Fleychuk M., Khaustova V. та Salashenko T. "Systemic Risks to Capital Investment Flows in the Post-crisis Economy of Ukraine" [3], де автори використовують VAR-моделі та фільтр Калмана для моделювання впливу макроекономічних показників на рух капітальних інвестицій. Встановлено, що найвагоміший вплив мають інфляційна динаміка, валютна стабільність, рівень державного боргу та інституційна довіра.

Крім того, у звітах Світового банку [4], Fitch Solutions [5] та OECD [7] наголошується на тому, що ризики для підприємств у період відновлення мають багатовимірний характер — від фінансових і логістичних до кібернетичних і репутаційних. Аналітичні огляди Інституту економічних досліджень та політичних консультацій [6] підкреслюють, що рівень економічної безпеки підприємств безпосередньо залежить від ефективності інституційної підтримки, стабільності нормативного середовища та наявності механізмів гарантування інвестицій.

У публікаціях USAID [15] та EBRD [10] акцентовано на доцільності впровадження моделей прогнозно-адаптивного управління ризиками, що поєднують фінансові, організаційні та технологічні інструменти захисту підприємств у нестабільному середовищі. Водночас ана-

літичні звіти MIGA [11] та ECA [12] відзначають потребу у розширенні страхових механізмів для іноземних інвесторів, зокрема у сфері виробництва, енергетики та агропромислового комплексу.

Отже, проведений огляд доводить, що науковий інтерес до питань економічної безпеки підприємств у процесі післявоєнного відновлення України суттєво зростає. Проте, незважаючи на наявність досліджень окремих аспектів інвестиційних ризиків, системний підхід до оцінки ризиків і формування інтегрованих стратегій економічної безпеки підприємств потребує подальшого розвитку, з урахуванням специфіки багатовимірної невизначеності української постконфліктної економіки.

ФОРМУЛЮВАННЯ МЕТИ СТАТТІ

Метою даної статті є комплексне дослідження ризиків та економічної безпеки підприємств України у процесі післявоєнного відновлення, а також визначення ключових чинників, що впливають на стійкість, конкурентоспроможність та інвестиційну привабливість підприємств в умовах постконфліктної економіки.

Зокрема, завданням статті є:

- проаналізувати основні типи ризиків, що впливають на функціонування підприємств під час відновлення економіки, включаючи фінансові, операційні, кадрові, інституційні та інфраструктурні;
- визначити ефективні механізми та інструменти управління ризиками, які забезпечують захист активів і стабілізацію діяльності підприємств, та можуть бути адаптовані до українського контексту;
- дослідити роль державної політики економічної безпеки та міжнародної підтримки у створенні сприятливого середовища для діяльності підприємств та залучення інвестицій;
- оцінити потенціал українських підприємств як об'єктів інвестування, враховуючи специфіку постконфліктної економіки, багатовимірну невизначеність та наявні можливості для розвитку.

Досягнення зазначеної мети дозволить розробити науково обгрунтовані рекомендації щодо підвищення економічної безпеки підприємств, оптимізації системи управління ризиками та створення умов для залучення інвестицій у післявоєнний період, що сприятиме їх стійкому розвитку та економічному відновленню України.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Процес післявоєнного відновлення України супроводжується високим рівнем невизначеності та багатовимірною структурою ризиків, що формують складне середовище для функціонування підприємств. Серед основних характеристик цього етапу — нестабільність інституційних механізмів, порушення логістичних зв'язків, зростання вартості ресурсів, дефіцит кваліфікованих кадрів, енергетичні ризики та інформаційно-кібернетичні загрози. У таких умовах економічна безпека підприємств стає системоутворюючим фактором

стійкості національної економіки та передумовою її структурного відновлення.

За результатами аналізу сучасних аналітичних джерел [4—7; 10—12], ризики, з якими стикаються українські підприємства, мають багаторівневий характер та проявляються на макро-, мезо- і мікрорівнях (табл. 1).

Окрему групу становлять інвестиційні ризики, які набули критичного значення у післявоєнний період. Вони безпосередньо впливають на обсяг і структуру прямих іноземних інвестицій (ПІІ), формуючи загальний рівень довіри до українського бізнес-середовища. За результатами досліджень OECD та EBRD [7; 10], найбільш вагомими чинниками інвестиційної невизначеності є політичні, інституційні, фінансові, інфраструктурні та правові ризики, що посилюють бар'єри для притоку капіталу.

У період 2023—2024 рр. домінуючим стримуючим фактором для іноземних інвесторів залишалася нестабільність безпекового середовища та валютна волатильність, що обумовлює потребу у створенні механізмів страхування та гарантування інвестицій через міжнародні інституції (MIGA, ECA) та державні гарантії.

Таким чином, інвестиційна складова ризиків виступає одним із ключових векторів, що визначає стратегічну здатність підприємств до фінансової стабільності й участі у програмах післявоєнного відновлення.

Вплив цих ризиків є кумулятивним: одночасна дія кількох факторів (наприклад, валютної нестабільності, дефіциту палива й кадрового браку) призводить до зниження фінансової стійкості, порушення виробничих циклів і загального зменшення конкурентоспроможності підприємств. Як відзначають Rubino A. та ін. [3], у таких умовах традиційні моделі управління (орієнтовані на короткострокове реагування) втрачають ефективність, що потребує переходу до прогнозно-адаптивного управління ризиками з використанням цифрових аналітичних технологій.

Сучасна парадигма ризик-менеджменту передбачає інтеграцію фінансових, організаційних, інформаційних та технологічних інструментів в єдину систему економічної безпеки підприємства. На основі узагальнення результатів досліджень USAID [15], EBRD [10] та OECD [7], можна виокремити три основні напрями побудови такої системи (рис. 1).

1. Аналітичний (діагностичний) рівень — моніторинг внутрішніх і зовнішніх ризиків за допомогою цифрової аналітики, індикаторного аналізу та прогнозних моделей (VAR, Monte Carlo, Kalman Filter).

2. Організаційний рівень — впровадження внутрішніх процедур ризик-контролю, комплаєнсу, інформаційної безпеки та антикризового менеджменту.

3. Інвестиційно-технологічний рівень — диверсифікація джерел фінансування, залучення міжнародних партнерств і страхування інвестицій через механізми MIGA та ECA.

Таким чином, ефективне управління ризиками має багатовимірну структуру, що поєднує превентивні, адаптивні та компенсаторні механізми.

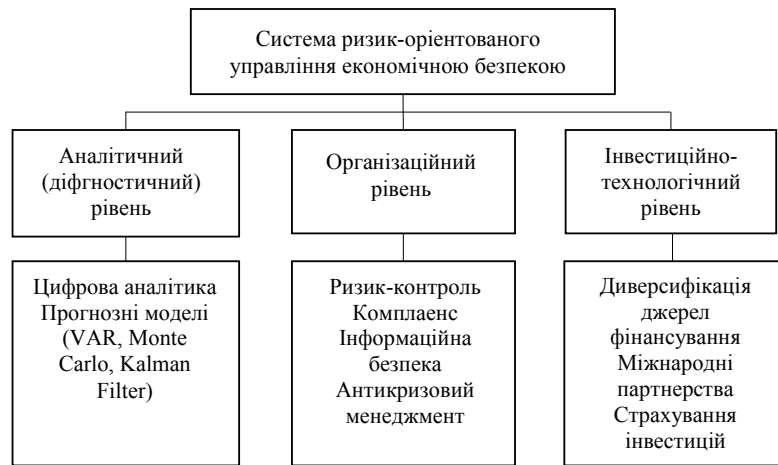


Рис. 1. Ключові напрями формування системи ризик-орієнтованого управління економічною безпекою підприємства

Джерело: сформовано на основі [7; 10; 15].

Особливе значення у формуванні нової архітектури економічної безпеки підприємств має цифрова трансформація управлінських процесів. Застосування аналітики великих даних, штучного інтелекту та предиктивного моделювання дозволяє прогнозувати вплив ризикових подій із високою точністю. За даними Bruegel [14], використання симуляцій Monte Carlo та індексів країнового ризику (Country Risk Indices) підвищує ефективність ухвалення стратегічних рішень на 25—30% у порівнянні з традиційними методами експертної оцінки.

Цифрові інструменти управління ризиками (ERP, CRM, AI-аналітика) забезпечують:

- підвищення точності прогнозів щодо ліквідності та доходності активів;
- оперативне виявлення загроз у реальному часі;
- формування системи раннього попередження (Early Warning Systems);
- автоматизований контроль ключових показників ризику (Key Risk Indicators — KRI).

У результаті створюється інтелектуальна інфраструктура економічної безпеки, здатна адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Ефективність корпоративних стратегій ризик-менеджменту значною мірою залежить від інституційної спроможності держави забезпечити сприятливе регуляторне та інвестиційне середовище. Як зазначають Nasrullidin [1] та Kohut [2], відновлення інвестиційної активності можливе лише за умови узгодженості корпоративних і національних стратегій економічної безпеки.

Національні програми відбудови, зокрема ініціатиwa Ukraine Facility, а також міжнародні проєкти EBRD, USAID, MIGA та OECD, передбачають підтримку підприємств через:

- фінансування відновлення інфраструктури;
- розвиток страхових механізмів для іноземних інвесторів;
- впровадження стандартів ESG і корпоративної прозорості;
- стимулювання інноваційної та енергетичної диверсифікації [10—20].

Таким чином, синергія державної політики, міжнародної допомоги та внутрішнього ризик-менеджменту

Таблиця 2. Взаємозв'язок між ризиками, управлінськими механізмами та рівнем економічної безпеки

Тип ризику	Інструменти управління	Очікуваний ефект
Фінансові	Хеджування, диверсифікація інвестицій, цифрова аналітика	Підвищення ліквідності, зниження волатильності грошових потоків
Операційні	ERP-системи, контроль ланцюгів постачання	Зменшення втрат від збоїв у логістиці, оптимізація витрат
Кадрові	Програми реінтеграції, дистанційна робота, навчання персоналу	Відновлення людського капіталу, підвищення продуктивності
Кібернетичні	Системи інформаційної безпеки, AI-сканування загроз	Захист даних, зниження репутаційних ризиків
Інституційні	Державні гарантії, партнерства з міжнародними організаціями	Зростання довіри інвесторів, покращення рейтингу країни

створює основу для формування стійкої економічної екосистеми.

На основі проведеного аналізу запропоновано узагальнену модель взаємозв'язку між ризиками, механізмами управління та рівнем економічної безпеки підприємства (табл. 2).

Отже, економічна безпека підприємств у післявоєнний період визначається здатністю адаптуватися до нових конфігурацій ризиків, забезпечуючи баланс між фінансовою стабільністю, операційною ефективністю та стратегічною гнучкістю.

Проведене дослідження доводить, що післявоєнна економіка України формується у контексті високої турбулентності та системних ризиків, що вимагають якісно нових підходів до управління економічною безпекою підприємств. Застосування ризик-орієнтованого, прогнозно-адаптивного та технологічно інтегрованого підходу є необхідною умовою підвищення стійкості бізнесу. Інституційна консолідація зусиль держави, бізнесу та міжнародних партнерів сприятиме зменшенню системних загроз, зміцненню інвестиційної довіри та забезпеченню сталого економічного зростання України у процесі її відновлення.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведене дослідження дозволило комплексно оцінити взаємозв'язок між ризиками та економічною безпекою підприємств у процесі післявоєнного відновлення України. Встановлено, що сучасне бізнес-середовище характеризується підвищеною турбулентністю, багаторівневими загрозами та структурною невизначеністю, які зумовлюють необхідність формування нової архітектури управління ризиками.

1. Визначено, що домінуючими факторами ризику для українських підприємств у поствоєнний період є воєнно-геополітичні, фінансово-економічні, логістичні, кадрові, кібернетичні та інституційні загрози. Їхній сукупний вплив обумовлює нестабільність фінансових потоків, порушення виробничих процесів і зниження конкурентоспроможності бізнесу.

2. Доведено, що для ефективного зміцнення економічної безпеки підприємств необхідний перехід від пасивного реагування на кризові явища до формуван-

ня цілісної системи ризик-орієнтованого управління. Така модель повинна базуватися на гармонійному поєднанні аналітичних, організаційних та інвестиційно-технологічних інструментів, які забезпечують своєчасну ідентифікацію, кількісну оцінку та оперативне нейтралізування ризиків.

3. Обґрунтовано роль цифрової трансформації у зміцненні економічної безпеки підприємств. Використання інструментів цифрової аналітики, штучного інтелекту, предиктивного моделювання та систем раннього попередження створює можливості для підвищення точності прогнозування та оптимізації управлінських рішень.

4. Визначено важливість інституційної взаємодії між державою, підприємницьким сектором і міжнародними партнерами. Узгодження корпоративних стратегій безпеки з національними програмами відбудови (зокрема, ініціативою Ukraine Facility) та міжнародними проектами (EBRD, USAID, OECD, MIGA) забезпечує підвищення інвестиційної довіри та формування стабільного економічного середовища.

Отримані результати мають практичну значущість для вдосконалення державної політики економічної безпеки, розроблення корпоративних стратегій ризик-менеджменту та створення системи моніторингу ризиків із використанням сучасних цифрових інструментів.

Перспективи подальших наукових розвідок пов'язані з розробленням методології прогнозно-адаптивного управління ризиками на основі інтеграції великих даних (Big Data), штучного інтелекту та сценарного моделювання для різних секторів економіки. Особливої уваги потребує емпірична оцінка ефективності впровадження таких моделей у машинобудівній, металургійній, агропромисловій та енергетичній галузях України.

Література:

- Nasrulddin V. Prospects of Post-Conflict Foreign Direct Investments in Ukraine Through the Lens of Dunning's Eclectic Paradigm. *International Journal of Economics and Finance*. 2024. Vol. 16, No. 6. P. 43-. DOI: 10.5539/ijef.v16n6p43.
- Kohut M. The impact of foreign investment on Ukraine's competitiveness after the war. *Three Seas Economic Journal*. 2024. Vol. 5, No. 1. P. 81—85. DOI: 10.30525/2661-5150/2024-5-12.
- Rubino A., Mokiy A., Fleychuk M., Khaustova V., Salashenko T. Systemic Risks to Capital Investment Flows in the Post-crisis Economy of Ukraine / ed. V. Pacelli. *Systemic Risk and Complex Networks in Modern Financial Systems*. Cham: Springer, 2025. P. 285—301. DOI: 10.1007/978-3-031-64916-5_20.
- World Bank. *Global Economic Prospects*. 2024. URL: <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects> (дата звернення: 21.09.2025).
- Fitch Solutions. *Country Risk & Industry Research: Ukraine*. 2024. URL: <https://www.fitchsolutions.com/> (дата звернення: 21.09.2025).
- Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. Аналітичний огляд "Економіка України:

стан та перспективи". 2024. URL: <https://www.ier.com.ua/> (дата звернення: 21.09.2025).

7. OECD. Economic Survey of Ukraine and Investment Policy Reviews. OECD Publishing, 2025. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/> (дата звернення: 21.09.2025).

8. UIFuture. Національні аналітичні прогнози. 2025. URL: <https://www.uifuture.org/> (дата звернення: 21.09.2025).

9. OECD. Investment Policy Reviews. 2023. URL: <https://www.oecd.org/> (дата звернення: 21.09.2025).

10. EBRD. Transition Report 2024: The Geopolitical Reset. 2024. URL: <https://www.ebrd.com/transition-report> (дата звернення: 21.09.2025).

11. MIGA. Annual Report. 2024. URL: <https://www.miga.org/annual-report> (дата звернення: 21.09.2025).

12. Export Credit Agencies (ECA). Global Investment Insurance Trends 2023. London: ECA, 2023. URL: <https://www.eca-reports.org> (дата звернення: 21.09.2025).

13. International Monetary Fund (IMF). Public-Private Partnerships in Emerging Markets. Washington: IMF, 2023. URL: <https://www.imf.org> (дата звернення: 21.09.2025).

14. Bruegel. Investment Risk Assessment Tools: VAR Models, Country Risk Indices, Kalman Filter. Brussels: Bruegel Policy Brief, 2023. URL: <https://www.bruegel.org> (дата звернення: 21.09.2025).

15. USAID. Diversification Strategies for Post-Conflict Economies. Washington: USAID, 2023. URL: <https://www.usaid.gov> (дата звернення: 21.09.2025).

16. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). The State of Agricultural Commodity Markets 2023. Rome: FAO, 2023. URL: <https://www.fao.org> (дата звернення: 21.09.2025).

17. United Nations. Black Sea Grain Initiative: Report 2023. New York: UN, 2023. URL: <https://www.un.org> (дата звернення: 21.09.2025).

18. United States Department of Agriculture (USDA). Grain: World Markets and Trade. Washington: USDA, 2024. URL: <https://www.fas.usda.gov> (дата звернення: 21.09.2025).

19. International Energy Agency (IEA). Ukraine Energy Policy Review 2023. Paris: IEA, 2023. URL: <https://www.iea.org> (дата звернення: 21.09.2025).

20. Green Hydrogen Organisation (GH2). Ukraine as a Future Green Hydrogen Hub for Europe. Brussels: GH2, 2024. URL: <https://gh2.org> (дата звернення: 21.09.2025).

References:

1. Nasrullidin, V. (2024), "Prospects of post-conflict foreign direct investments in Ukraine through the lens of Dunning's eclectic paradigm", *International Journal of Economics and Finance*, vol. 16, no. 6, pp. 43-. <https://doi.org/10.5539/ijef.v16n6p43>.

2. Kohut, M. (2024), "The impact of foreign investment on Ukraine's competitiveness after the war", *Three Seas Economic Journal*, vol. 5, no. 1, pp. 81—85. <https://doi.org/10.30525/2661-5150/2024-5-12>.

3. Rubino, A., Mokiy, A., Fleychuk, M., Khaustova, V. and Salashenko, T. (2025), "Systemic risks to capital investment flows in the post-crisis economy of Ukraine", *Systemic risk and complex networks in modern financial systems*, Springer, Cham, Switzerland, pp. 285—301. https://doi.org/10.1007/978-3-031-64916-5_20.

4. World Bank (2024), "Global economic prospects", available at: <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects> (Accessed 21 September 2025).

5. Fitch Solutions (2024), "Country risk & industry research: Ukraine", available at: <https://www.fitch-solutions.com/> (Accessed 21 September 2025).

6. Institute for Economic Research and Policy Consulting (2024), Analytical review "Economy of Ukraine: status and prospects", available at: <https://www.ier.com.ua/> (Accessed 21 September 2025).

7. OECD (2025), "Economic survey of Ukraine and investment policy reviews", OECD Publishing, available at: <https://www.oecd-ilibrary.org/> (Accessed 21 September 2025).

8. UIFuture (2025), "National analytical forecasts", available at: <https://www.uifuture.org/> (Accessed 21 September 2025).

9. OECD (2023), "Investment policy reviews", available at: <https://www.oecd.org/> (Accessed 21 September 2025).

10. EBRD (2024), Transition report 2024: The geopolitical reset, available at: <https://www.ebrd.com/transition-report> (Accessed 21 September 2025).

11. MIGA (2024), "Annual report", available at: <https://www.miga.org/annual-report> (Accessed 21 September 2025).

12. Export Credit Agencies (ECA) (2023), Global investment insurance trends 2023, ECA, London, UK, available at: <https://www.eca-reports.org> (Accessed 21 September 2025).

13. International Monetary Fund (IMF) (2023), Public-private partnerships in emerging markets, IMF, Washington, DC, USA, available at: <https://www.imf.org> (Accessed 21 September 2025).

14. Bruegel (2023), Investment risk assessment tools: VAR models, country risk indices, Kalman filter, Bruegel Policy Brief, Brussels, Belgium, available at: <https://www.bruegel.org> (Accessed 21 September 2025).

15. USAID (2023), Diversification strategies for post-conflict economies, USAID, Washington, DC, USA, available at: <https://www.usaid.gov> (Accessed 21 September 2025).

16. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) (2023), The state of agricultural commodity markets 2023, FAO, Rome, Italy, available at: <https://www.fao.org> (Accessed 21 September 2025).

17. United Nations (2023), Black Sea Grain Initiative: Report 2023, UN, New York, USA, available at: <https://www.un.org> (Accessed 21 September 2025).

18. United States Department of Agriculture (USDA) (2024), Grain: World markets and trade, USDA, Washington, DC, USA, available at: <https://www.fas.usda.gov> (Accessed 21 September 2025).

19. International Energy Agency (IEA) (2023), Ukraine energy policy review 2023, IEA, Paris, France, available at: <https://www.iea.org> (Accessed 21 September 2025).

20. Green Hydrogen Organisation (GH2) (2024), Ukraine as a future green hydrogen hub for Europe, GH2, Brussels, Belgium, available at: <https://gh2.org> (Accessed 21 September 2025).

Стаття надійшла до редакції 01.12.2025 р.